

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **Mgr. V. D.**, advokát, X
sídlem X

zast. advokátem Mgr. Petrem Čechlovským, sídlem Purkyňova 102a,
612 00 Brno

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2021, č. j. JMK 116799/2021, sp. zn. S-JMK 157534/2018/OD/VW,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce byl shledán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Podstata přestupku spočívala v zastavení vozidla žalobce (nezjištěným řidičem) dne 8. 1. 2018 příliš blízko tramvajových kolejí na ulici Purkyňova v Brně, a tedy v porušení § 27 odst. 2 zákona o silničním provozu. Rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 1. 10. 2018, č. j. ODSČ-93031/18-21, jímž byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla, potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 1. 2019, č. j. JMK 5772/2019 (dále jen „první rozhodnutí žalovaného“).
2. První rozhodnutí žalovaného však zrušil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 17. 3. 2021, č. j. 41 A 19/2019–64. Žalovaný totiž porušil § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), pokud v odvolacím řízení nerozhodl o žádosti žalobce na nařízení ústního jednání. Vázán tímto právním názorem, žalovaný vydal usnesení ze dne 8. 4. 2021, č. j. JMK 52420/2021, jímž návrh žalobce dle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky zamítl. Proti tomuto usnesení se žalobce bránil odvoláním, které bylo rozhodnutím Ministerstva dopravy ze dne 23. 7. 2021, č. j. MD-23434/2021-160/3, zamítnuto. Následně žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 5. 8. 2021, č. j. JMK 116799/2021, sp. zn. S-JMK 157534/2018/OD/VW (dále jen „napadené rozhodnutí“), proti němuž brojí žalobce touto žalobou.

II. Žaloba

3. Žalobce namítal, že ani přes jeho opakovaný požadavek nebylo ústní jednání nařízeno. Usnesení žalovaného ze dne 8. 4. 2021 je neodůvodněné, neboť nebylo vysvětleno, na základě jakých skutečností žalovaný dospěl k závěru, že nařízení ústního jednání není nezbytné k uplatnění práv žalobce. Žalobce tuto nezbytnost tvrdil a dokládal tím, že chce uvést při jednání další skutečnosti a argumentaci (své právní hodnocení např. důkazních prostředků). Výklad § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky ze strany žalovaného i Ministerstva dopravy považuje za nesmyslný, neboť slučuje odstavec 1 a odstavec 2.
4. Podle žalobce žalovaný vyložil své zákonné oprávnění nařídít jednání, kdy se mu uvolí. Jediný správný výklad, s respektem k zásadě legality, je takový, že podle § 80 odst. 2

zákonu o odpovědnosti za přestupky nemá správní orgán možnost, nýbrž povinnost nařídít ústní jednání, je-li to nezbytné k uplatnění práv obviněného. Usnesení žalovaného ani rozhodnutí Ministerstva dopravy neobsahují správní úvahu o zbytnosti či nezbytnosti nařízení takového jednání pro uplatnění práv žalobce, pouze svévolné (neodůvodněné) konstatování, že správní orgány nezbytnost neshledávají, protože „mají dost podkladů pro odsouzení obviněného.“ K vadnosti zvoleného výkladu žalobce poukázal na dokument „Stručné informace k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich“ vydané Ministerstvem vnitra (viz <https://www.mvcr.cz/soubor/strucna-informace-o-zakonu-c-250-2016-sb.aspx>, pozn. soudu - tento dokument však k žalobě přiložen nebyl a internetový odkaz není dostupný).

5. Žalobce dále poukázal na zásadu projednací a zásadu umožnění řádné obhajoby (v řízení o správním trestání). Má za to, že zbytnost ústního jednání bude v zásadě dána pouze v případech, kdy by ústní jednání nemohlo vést ani teoreticky k výsledku pro obviněného lepšímu než v případě jeho nekonání. Správní orgán je proto povinen nařídít ústní jednání na žádost obviněného v zásadě vždy, s výjimkou případů, kdy je zjevné již ze spisového materiálu, že v řízení nevynese rozhodnutí o vině obviněného. Jinými slovy pouze tehdy, pokud je zjevné již ze spisu, že obviněný svá práva uplatňovat nemusí, protože i bez tohoto jednání nebude rozhodnuto o jeho vině. Tento výklad žalobce považuje za jediný správný mj. i s ohledem na práva obviněného doplňovat i v průběhu odvolacího řízení nové skutečnosti a důkazy (§ 97/1). Neprovedením ústního jednání na žádost obviněného a následným rozhodnutím o jeho vině ze spáchání přestupku je tak zásadně vždy krácením jeho procesních práv i základního práva na obhajobu. Žalobci nebylo umožněno řádně uplatnit svá práva a ve věci navrhopat při ústním jednání důkazy o své nevině, včetně svého vlastního výslechu jako obviněného z přestupku.
6. Dále žalobce uvedl, že proti usnesení žalovaného ze dne 8. 4. 2021 a potvrzujícímu rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 23. 7. 2021, se samostatně nebránil, protože měl za to, že jeho odpovědnost za přestupek zanikla. Pokud by tomu tak být nemělo, žalobce předpokládal, že bude vyzván k vyjádření ve věci a stanoví se mu pro takové vyjádření lhůta. To však správní orgán neučinil. S odkazem na § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky má žalobce za to, že jeho odpovědnost za přestupek zanikla uplynutím promlčecí doby, tj. dne 8. 1. 2021. Řízení o přestupku tak bylo na místě zastavit.
7. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné, postup jemu předcházející byl v souladu s platnou právní úpravou. Nařízení ústního jednání nebylo považováno za nezbytné k uplatnění procesních práv žalobce, neboť správní orgán měl ve spisovém materiálu dostatečné podklady pro vydání meritorního rozhodnutí.
9. Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon. Zákon o odpovědnosti za přestupky v § 80 nestanovuje správním orgánům povinnost nařídít ústní jednání vždy, ale pouze je-li to nezbytné. Nenařízením ústního jednání není účastník nijak

krácen na svých právech (obdobně viz rozsudky Nejvyšší správního soudu ze dne 22.10.2015, č.j. 8 As 110/2015-46, zejména body 21-24, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015-29). Návrh žalobce nebyl konkrétně odůvodněn, uváděl pouze obecná tvrzení, správní orgán tedy neshledal důvod, pro který by případné důkazní návrhy nemohly být uplatněny v rámci dokazování mimo ústní jednání, či v průběhu celého řízení. Ani předcházející zrušující rozsudek krajského soudu žalovanému neukládal povinnost ve věci nařídít ústní jednání, pouze povinnost o tomto návrhu rozhodnout usnesením.

10. Stanovení nové lhůty k vyjádření nebylo nezbytné, jelikož v řízení se nepodnikly žádné další kroky, než vydání usnesení a vydání nového rozhodnutí; obě tyto písemnosti byly žalobci doručeny. Po celou dobu řízení se mohl žalobce vyjádřit bez toho, aby mu byla stanovena konkrétní lhůta, ale ani jednou tak neučinil, pouze proklamuje, že se hodlá vyjádřit a že mu je v tom bráněno; takový přístup je obstrukční.
11. K otázce zániku odpovědnosti žalovaný konstatoval, že lhůta byla přerušena z důvodu vedení soudního řízení ode dne 11. 3. 2019 do dne pravomocného skončení 25. 3.2021, objektivní tříletá lhůta dle ustanovení § 32 správního řádu tedy uplyne dne 2. 2. 2023. Odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek tedy nezanikla.
12. Žalobce v replice shrnul již uvedené a doplnil, že žalovaný měl vysvětlit, proč má za to, že pakliže by ve věci ústní jednání bylo řádně konáno, nemělo by takové jednání žádný vliv na uplatnění práva žalobce na jeho řádnou obhajobu. To zjevně není možné, nebylo-li předem zřejmé, že správní orgán rozhodne jinak než výrokem o vině obviněného z přestupku, nebo není-li předem správní orgán rozhodnut ignorovat vše, co by případně na ústním jednání na svou obhajobu obviněný z přestupku (v této věci žalobce) uvedl. Žalobce se nechoval jakkoli obstrukčně. Za takový postup nelze považovat trvání na uplatnění práva na ústní jednání, resp. na svém právu se v řízení hájit.
13. Naopak je to žalovaný, kdo zcela otevřeně ignoruje své povinnosti a obstruuje řízení rozhodnutím vědomě zjevně rozporným se zákonem. Vyjádření žalovaného k zániku odpovědnosti za přestupek považuje žalobce za nedostatečné a odmítl ho. Promlčecí doba v předmětném řízení byla přerušena, nikoliv však „z důvodu vedení soudního řízení ode dne 11. 3. 2019 do dne pravomocného skončení 25.3.2021,“ jak uvádí žalovaný, ale dle § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným. Ust. § 32 odst. 3 téhož zákona stanoví nejzazší datum prekluze odpovědnosti za spáchání přestupku.

IV. Jednání před soudem

14. Soud nařídil k požadavku žalobce ústní jednání, které se konalo dne 21. 11. 2022, za přítomnosti zástupce žalobce a zástupkyně žalovaného. Zástupce žalobce odkázal na žalobu a zopakoval stěžejní žalobní námitky (prekluze odpovědnosti za přestupek dle relevantního znění § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupek, nezákonnost spočívající v nekonání ústního jednání před správními orgány).
15. Zástupkyně žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Otázku prekluzi odpovědnosti za přestupek ponechala zástupkyně žalovaného na posouzení soudu a dále uvedla, že tvrzení žalobce v průběhu správního řízení byla obecného charakteru, nebylo proto k čemu se podrobněji vyjadřovat. Následně soud

provedl stručnou rekapitulaci obsahu správních spisů a soudního spisu. Účastníci řízení nevznegli žádné návrhy na doplnění dokazování nad rámec správního spisu.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Při splnění podmínek řízení soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
17. Žaloba není důvodná.
18. Soud se nejprve zabýval namítaným zánikem odpovědnosti za přestupek, neboť se zároveň jedná o skutečnost, k níž je povinen přihlížet z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2015, č. j. 3 As 57/2004–39, č. 845/2006 Sb. NSS).
19. Žalobce se dle správního orgánu dopustil přestupku, neboť jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. V posuzované věci nebylo sporu o tom, že skutek byl spáchán dne 8. 1. 2018 v 9:32 hodin. Porušení pravidel silničního provozu spočívalo v neoprávněném stání v místě, kde to bylo podle § 27 odst. 2 zákona o silničním provozu zakázáno. Příkaz podle § 150 odst. 1 správního řádu byl vydán dne 29. 8. 2018 a žalobci byl doručen stejného dne.
20. Dne 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon o přestupcích, který sjednotil prekluzivní (promlčecí) dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předcházející právní úpravy). Podle § 30 písm. a) zákona o přestupcích platí, že „(p)romlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Za přestupek spáchaný žalobcem je podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění účinném od 1. 7 2017, možné uložit pokutu maximálně do výše 10 000 Kč; dle zákona o přestupcích tedy činí promlčecí doba v tomto případě 1 rok.
21. Podle § 31 odst. 1 zákona o přestupcích počíná promlčecí doba běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku. Podle § 32 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích se do promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní. Podle § 32 odst. 2 písm. a) a b) téhož zákona se promlčecí doba přerušuje oznámením o zahájení tohoto přestupku (tj. doručením tohoto oznámení), nebo vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, přičemž přerušením promlčecí doby počíná běžet promlčecí doba nová.
22. Podle zákona o přestupcích začala promlčecí doba za přestupek běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku, tj. 9. 1. 2018. V případě přestupku žalobce se běh promlčecí doby přerušil dne 29. 8. 2018, kdy byl žalobci doručen příkaz, jímž byl uznán vinným ze spáchání přestupku. Dne 30. 8. 2018 tedy počala dle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích běžet nová jednoletá promlčecí doba. Prvostupňové rozhodnutí, jehož vydání vedlo k dalšímu přerušování promlčecí doby, bylo vydáno dne 1. 10. 2018 a žalobci bylo téhož dne doručeno. Ode dne 2. 10. 2018 tedy opět počala běžet nová jednoletá promlčecí doba. Žaloba proti prvnímu rozhodnutí žalovaného byla podána dne 11. 3. 2019 a rozsudek v této věci nabyl právní moci dne 25. 3. 2021, což je doba, která se podle § 32 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích do promlčecí doby nepočítá (její běh se staví). V den zahájení soudního řízení uplynulo z promlčecí doby 5 měsíců a 9 dnů. Pokud bylo

napadené rozhodnutí žalobci doručeno dne 15. 8. 2021, k zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí jednoleté promlčecí doby nedošlo, neboť doba ode dne 26. 3. 2021 do dne 15. 8. 2021 činí pouze 4 měsíce a 20 dnů. Do uplynutí jednoleté promlčecí doby tedy zbývalo ještě něco málo přes dva měsíce.

23. Žalobce nicméně namítal, že odpovědnost za přestupek zanikla podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť od jeho spáchání již uplynuly 3 roky. Podle § 32 odst. 3 zákona o přestupcích (ve znění do 31. 1. 2022) odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání, byla-li promlčecí doba přerušena, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice nedosahuje 100 000 Kč. K upřesnění § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle něhož *do této doby se nezapočítává doba, po kterou trvala některá ze skutečností podle § 32 odst. 1*, došlo až novelou zákona o přestupcích č. 417/2022 Sb. Byla tedy na místě otázka, zda i před touto změnou zákona o přestupcích, tj. za jeho znění rozhodném pro posuzovanou věc, byl na místě výklad, že do běhu této (prekluzivní) doby, která stanoví definitivní mez zániku odpovědnosti za přestupky, se doba vedení řízení před správními soudy nezapočítává.
24. Na tuto otázku poskytuje jednoznačnou odpověď již judikatura Nejvyššího správního soudu. V recentním rozsudku ze dne 7. 9. 2022, č. j. 8 As 178/2020-38, k tomu Nejvyšší správní soud shrnul: *„Smysl stavení lhůty (resp. doby) v řízení před soudem spočívá v tom, aby správnímu orgánu zůstala zachována část lhůty (resp. doby) nevyčerpaná pro případ, že jeho rozhodnutí bude soudem zrušeno a věc mu bude vrácena k dalšímu řízení. V průběhu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí nemůže správní orgán ve věci činit žádné úkony, neboť správní řízení bylo pravomocně skončeno, a musí vyčkávat ukončení soudního řízení, na jehož délku nemá žádný vliv (rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2012, čj. 2 Afs 79/2011-171, č. 2652/2012 Sb. NSS).“* Význam stavení lhůt v době, kdy se vede řízení před správními soudy, potvrdil (ve vztahu k § 41 s. ř. s.) i Ústavní soud v usnesení ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. III. ÚS 2877/18 (...). Srov. k tomu též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 As 400/2020–49, a ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Afs 344/2020–53.
25. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v naposled uvedeném rozsudku, *„(d)ůvody pro stavení doby pro zánik odpovědnosti v § 32 odst. 1 přestupkového zákona nastanou většinou nezávisle na správním orgánu projednávajícím přestupek; v případě zahájení soudního řízení správního pak dokonce i přímo z vůle pachatele přestupku. Naproti tomu důvody přerušení v § 32 odst. 2 přestupkového zákona nastávají díky aktivitě správního orgánu (oznámením o zahájení řízení o přestupku; vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným; vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání). (...) V případě, že by řízení před správními soudy trvalo dlouho, mohlo by právě zahájení takového řízení být cestou k dosažení zániku odpovědnosti za přestupek. To platí tím více v případě (jazykově stejného) § 32 odst. 3 přestupkového zákona, které dobu pro zánik odpovědnosti stanoví jen v délce 3, resp. 5 let.“* Judikatura Nejvyššího správního soudu proto potvrzuje, že mezní prekluzivní doba podle § 32 odst. 3 zákona o přestupcích se nevztahuje na dobu, po kterou trvala některá ze skutečností uvedených v § 32 odst. 1 písm. a) až d) zákona o odpovědnosti za přestupky. To nyní výslovně potvrzuje aktuální znění § 32 odst. 3 zákona o přestupcích. I v případě, že došlo k přerušení běhu prekluzivní doby (jako v nyní posuzované věci), se tak může její běh i nadále stavět.
26. K argumentaci žalobce proto nelze než uvést, že nesprávně pomíjí pravidlo, že do tříleté mezní prekluzivní doby podle § 32 odst. 3 zákona o přestupcích se nezapočítává mj. doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní. Pokud tedy mezní prekluzivní tříletá doba podle § 32 odst. 3 zákona o přestupcích běžela ode dne 9. 1. 2018 do dne 11. 3. 2019 celkem

1 rok 2 měsíce a 1 den, a po svém stavení (počínaje podáním žaloby a konče právní mocí zamítavého rozsudku) pokračovala ve svém běhu po již uvedené 4 měsíce a 20 dnů, k zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí této doby zjevně nedošlo.

27. Dále se soud zabýval námitkou žalobce, že byl zkrácen na svých procesních právech, a že žalovaný postupoval nezákonně (protiústavně), pokud ve správním řízení nebylo nařízeno ústní jednání. K tomu je na místě připomenout, co Krajský soud v Brně v předchozím zrušujícím rozsudku žalovanému vytkl a k čemu ho zavázal. Z výkladu § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky v tomto rozsudku lze zároveň vyjít i při posouzení námitky žalobce.
28. *„I v odvolacím řízení (...) se uplatní práva na projednání věci v přítomnosti obviněného, na vyjádření k prováděným důkazům a na obhajobu ve smyslu čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. (...) (P)okud správní orgán nevyhoví žádosti obviněného z přestupku o nařízení ústního jednání, aniž vydal usnesení o zamítnutí této žádosti (§ 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky), jde o porušení procesních práv obviněného z přestupku a podstatnou vadu řízení, která může mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé (...). Žalovaný „(m)ěl posoudit, zda je nařízení ústního jednání na požádání žalobce nezbytné k uplatnění jeho práv. A pokud dospěl k závěru, že nezbytné není, měl o tom vydat usnesení, které měl oznámit žalobci. Žalobce pak měl mít možnost proti takovému usnesení podat odvolání.“*
29. Krajský soud proto v dalším řízení žalovanému vymezil tři možnosti procesního postupu: a) nařídit ústní jednání, b) vydat usnesení podle § 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky, c) vydat nové meritorní rozhodnutí, v němž žalovaný vysvětlí, proč považuje jednání žalobce za obstrukční. Žalovaný zvolil postup ad b) – v rámci odvolacího řízení vydal usnesení, jímž návrh žalobce na nařízení ústního jednání zamítl. K odvolání žalobce pak bylo vydáno rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 23. 7. 2021, jímž bylo usnesení žalovaného ze dne 8. 4. 2021 potvrzeno.
30. Úkolem soudu je nyní posoudit, zda důvody, pro které ve věci jednání nařízeno nebylo, obstojí. Nebylo přitom na místě, aby se žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 8. 4. 2021, resp. Ministerstva dopravy ze dne 23. 7. 2021, samostatně bránil žalobou. Ostatně takový postup by ani úspěšný nebyl, neboť se rozhodnutím o žádosti na nařízení jednání podle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se toliko upravuje vedení řízení, a proto je ze samostatného soudního přezkumu vyloučeno ve smyslu § 70 písm. c) s. ř. s. Posouzení důvodů, pro které nebylo vyhověno žádosti žalobce o nařízení ústního jednání, je otázkou týkající se řádnosti procesního postupu správních orgánů, jehož výsledkem bylo vydání napadeného rozhodnutí.
31. Podle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky (s)právní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv (...) Správní orgán nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci. (...). Z uvedeného vyplývá, že není povinností správního orgánu nařídit ústní jednání v případě, že to není nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníka. Tuto nezbytnost je nutné vzít v úvahu na oba důvody, které musí být naplněny kumulativně (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 8. 2018, č. j. 30 A 123/2016–31).
32. V případě žalobce podmínky pro konání ústního jednání splněny nebyly. Jak žalovaný uvedl v usnesení ze dne 8. 4. 2021, v řízení byly shromážděny dostatečné důkazy osvědčující deliktní jednání žalobce jako provozovatele vozidla. Žalobce byl v dostatečném

předstihu informován o tom, že správní orgán shromáždil dostatečné podklady pro vydání meritorního rozhodnutí a rovněž byl vyrozuměn o provedení dokazování mimo ústní jednání. K provádění důkazů se však žalobce nedostavil. Provedené důkazy byly po celou dobu správního řízení součástí spisového materiálu. Návrh žalobce na nařízení ústního jednání byl pouze obecného charakteru, a proto není na místě žalovanému vytýkat, že důvody pro nařízení jednání neshledal.

33. Žalobce mohl v průběhu správního řízení vznést jakékoli návrhy na doplnění dokazování, což však neučinil. Nic mu nebránilo ani v tom, aby uvedl další skutečnosti a argumentaci (např. jím poukazované právní hodnocení důkazů). V tomto směru však dosud zůstal pasivní. „Zbytnost“ konání ústního jednání byla v posuzované věci dána tím, že zjištěný skutkový stav byl shledán dostatečným, ve spojení s tím, že žalobce sám v tomto ohledu nevnesl do řízení jakékoliv pochybnosti, které by odůvodňovaly potřebu (nezbytnost) konání ústního jednání. Za této situace se nejedná o svévoli, není povinností správních orgánů nařizovat jednání vždy jen proto, že to účastník řízení (obviněný z přestupku) požaduje.
34. Argumentaci žalobce, že má být ústní jednání nařízeno vždy, s výjimkou případů, kdy nelze o vině obviněného rozhodnout, nelze přisvědčit. Takový výklad neodpovídá právní úpravě, neboť ta nestanoví obligatorní ústní jednání na žádost obviněného. Oporu pro tento výklad pak nelze nalézt ani v ustálené judikatuře. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015–46, konstatoval: *„Soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56).“*
35. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015–29, na nějž odkázal již žalovaný, pak vyplývá následující: *„Judikatura Evropského soudu pro lidská práva setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek (viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 16. 11. 2010 ve věci Taxquet proti Belgii, stížnost č. 926/05, bod 84 a tam uvedené odkazy na další judikaturu). Ke splnění požadavků čl. 6 Úmluvy proto podle Nejvyššího správního soudu plně postačuje, pokud bude ústní jednání nařízeno v řízení před správním soudem. Důležitou roli hraje i skutečnost, že je možné se práva na spravedlivý proces vzdát (viz např. rozsudek ESLP ze dne 21. 2. 1990 ve věci Håkansson a Stureson proti Švédsku, stížnost č. 11855/85, § 66). (...) Z čl. 6 odst. 1 Úmluvy, ani čl. 38 odst. 2 Listiny (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14, bod 28) neplyne jednoznačná povinnost správních orgánů projednávajících obvinění z přestupku nařídit vždy ústní jednání“.*
36. Pokud tedy žalobce pociťoval újmu způsobenou tím, že nebylo nařízeno ústní jednání před správními orgány, jako zásadní zásah do jeho práv, bylo na místě projednání jeho věci v řízení před soudem, k čemuž na jeho žádost došlo. Skutečnost, že se žalobce na jednání nedostavil, přestože byl řádně předvolán, jde za této situace pouze k jeho tíži.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Soud neshledal důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

38. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 21. listopadu 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v.r
samosoudkyně